

© Ελληνική Δημοκρατία, 2017. Ανεπίσημη μετάφραση που έγινε από την Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ). [Η μετάφραση έχει δημοσιευθεί στην επίσημη ιστοσελίδα της ΕΕΔΑ]. Η μετάφραση αυτή δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

© Hellenic Republic, 2017. Unofficial translation made by the Greek National Commission for Human Rights (GNCHR). [Translation already published on the official website of the GNCHR]. This translation does not bind the Court.

© République Hellénique, 2017. Cette traduction non officielle a été faite par la Commission Nationale Hellénique pour les Droits de l'Homme (CNHHDH). [Traduction déjà publiée sur le site Internet officiel de la CNHHDH]. Elle ne lie pas la Cour.

Θεματικό Δελτίο – Μετανάστες υπό κράτηση

Φεβρουάριος 2017

Το παρόν θεματικό δελτίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο και δεν είναι εξαντλητικό

Μετανάστες υπό κράτηση

“... Η κράτηση των αλλοδαπών, συνοδευόμενη από τις κατάλληλες εγγυήσεις για τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα, είναι ανεκτή μόνο για να καθιστά δυνατή την αποτροπή της παράνομης μετανάστευσης από τα Κράτη, κατά τρόπο συμβατό με τις διεθνείς τους υποχρεώσεις, ιδίως βάσει της [Σύμβασης της Γενεύης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων](#) και της [Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου](#). Η δικαιολογημένη ανησυχία των Κρατών να αντιμετωπίζουν τις συνεχώς αυξανόμενες απόπειρες καταστρατήγησης των μεταναστευτικών περιορισμών, δεν πρέπει να στερεί από τους αιτούντες άσυλο την προστασία που τους χορηγείται δυνάμει αυτών των Συμβάσεων (...). Όταν το (Ευρωπαϊκό) Δικαστήριο (Δικαιωμάτων του Ανθρώπου) καλείται να εξετάσει τη συμβατότητα του τρόπου και της μεθόδου εκτέλεσης ενός μέτρου κράτησης με τις διατάξεις της (Ευρωπαϊκής) Σύμβασης (Δικαιωμάτων του Ανθρώπου), πρέπει να εξετάζει τις ειδικές περιστάσεις των ενδιαφερομένων (...). Τα Κράτη πρέπει να λαμβάνουν υπόψη ιδιαίτερος το Άρθρο 3 της Σύμβασης, το οποίο κατοχυρώνει μία από τις πιο θεμελιώδεις αξίες των δημοκρατικών κοινωνιών και απαγορεύει με απόλυτο τρόπο τα βασανιστήρια και την απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία, ανεξαρτήτως των περιστάσεων και της συμπεριφοράς του θύματος...” ([M.S.S. κατά Βελγίου και Ελλάδος](#) (προσφυγή υπ’ αριθμ. 30696/09), Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης, απόφαση 21^{ης} Ιανουαρίου 2011, §§ 216-218).

Στέρηση της ελευθερίας / Περιορισμός της ελευθερίας μετακίνησης

Amuur κατά Γαλλίας

25 Ιουνίου 1996

Οι προσφεύγοντες, Σομαλοί υπήκοοι - τρεις αδελφοί και μια αδελφή - γεννημένοι μεταξύ του 1970 και του 1975, έφτασαν στη Γαλλία μέσω της Συρίας το Μάρτιο του 1992. Προέβαλλαν ότι, μετά την ανατροπή του καθεστώτος του Προέδρου Siyad

Barr, οι ζωές τους βρίσκονταν σε κίνδυνο στη Σομαλία. Δεν έγιναν δεκτοί στο γαλλικό έδαφος, με την αιτιολογία ότι τα διαβατήριά τους ήταν πλαστά. Κατήγγειλαν ότι είχαν κρατηθεί στην ζώνη διέλευσης στο αεροδρόμιο Paris-Orly για 20 μέρες προτού σταλούν πίσω στη Συρία.

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου απεφάνθη ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 5 § 1** (δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια) της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Έκρινε εφαρμοστέο το Άρθρο 5 της Σύμβασης, δεδομένου ότι η κράτηση των προσφευγόντων στη ζώνη διέλευσης ισοδυναμεί στην πράξη με στέρηση της ελευθερίας. Αυτή η στέρηση της ελευθερίας είχε επιβληθεί παρανόμως, επειδή οι εφαρμοστέες διατάξεις της ισχύουσας γαλλικής νομοθεσίας εκείνη την περίοδο δεν επέτρεπαν στα κοινά δικαστήρια να εξετάζουν τις συνθήκες υπό τις οποίες οι αλλοδαποί κρατούνταν ή να επιβάλλουν ένα όριο στη διάρκεια της κράτησής τους. Επιπλέον, αυτές οι διατάξεις δεν προέβλεπαν οποιαδήποτε νομική, ανθρωπιστική και κοινωνική αρωγή.

Shamsa κατά Πολωνίας

27 Νοεμβρίου 2003

Οι προσφεύγοντες, δύο αδελφοί, είναι Λίβυοι υπήκοοι που συνελήφθησαν στη Βαρσοβία χωρίς έγκυρο δελτίο ταυτότητας ή άδεια διαμονής. Διατάχθηκε η απέλασή τους εντός 90 ημερών και τέθηκαν υπό κράτηση εν αναμονή της απέλασης. Οι Αρχές έκαναν τρεις προσπάθειες για να εκτελέσουν τη διαταγή απέλασης, χωρίς αποτέλεσμα, εν μέρει λόγω της άρνησης των αδελφών να συνεργαστούν. Υπό το πολωνικό δίκαιο, η διαταγή απέλασης πρέπει να εκτελεστεί εντός 90 ημερών, διαφορετικά ο ενδιαφερόμενος πρέπει να απελευθερωθεί. Οι προσφεύγοντες κατήγγειλαν ότι τέθηκαν υπό κράτηση από την συνοριακή αστυνομία του αεροδρομίου της Βαρσοβίας, με σκοπό την απέλαση τους, στη ζώνη διέλευσης μετά την ημερομηνία κατά την οποία θα έπρεπε να είχαν αφεθεί ελεύθεροι σύμφωνα με το πολωνικό δίκαιο, και συγκεκριμένα την 25^η Αυγούστου 1997. Ωστόσο, οι Αρχές συνέχισαν να εκτελούν την εντολή απέλασης, χωρίς νομική βάση, μετά την πάροδο της εκ του νόμου προθεσμίας και μέχρι την 3^η Οκτωβρίου 1997, οπότε και οι προσφεύγοντες οδηγήθηκαν από την αστυνομία για εξέταση στο νοσοκομείο από όπου και εξήλθαν την ίδια ημέρα.

Το Δικαστήριο τόνισε ότι η κράτηση για ένα χρονικό διάστημα μερικών ημερών που δεν είχε διαταχθεί από δικαστήριο, δικαστή ή άλλο πρόσωπο εξουσιοδοτημένο από το νόμο να ασκεί δικαστική εξουσία, δεν μπορεί να θεωρείται «νόμιμη» κατά την έννοια του Άρθρου 5 § 1 (δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια) της Σύμβασης. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η κράτηση των προσφευγόντων από την 25^η Αυγούστου έως την 3^η Οκτωβρίου 1997 δεν είχε «προβλεφθεί από το νόμο» ούτε ήταν «νόμιμη», το Δικαστήριο απεφάνθη ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 5 § 1 της Σύμβασης**.

Riad και Idiab κατά Βελγίου (βλ. επίσης κάτωθι, υπό το Κεφάλαιο «Συνθήκες κράτησης»)

24 Ιανουαρίου 2008

Οι προσφεύγοντες, Παλαιστίνιοι υπήκοοι, κατήγγειλαν ιδιαιτέρως τις συνθήκες υπό τις οποίες κρατήθηκαν στη ζώνη διέλευσης του Διεθνούς Αερολιμένα Βρυξελλών, έπειτα από την παράνομη είσοδό τους στο βελγικό έδαφος.

Το Δικαστήριο απεφάνθη ότι η κράτηση των αιτούντων στη ζώνη διέλευσης δεν είχε επιβληθεί νομίμως, κατά **παράβαση του Άρθρου 5 § 1** (δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια) της Σύμβασης. Επίσης, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το γεγονός της κράτησης των προσφευγόντων για περισσότερο από δέκα ημέρες στον εν λόγω χώρο ισοδυναμούσε με απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση, κατά **παράβαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης.

Nolan και K. κατά Ρωσίας

12 Φεβρουαρίου 2009

Ο προσφεύγων, Αμερικανός υπήκοος, κατήγγειλε ότι επιστρέφοντας την 2^α Ιουνίου 2002 έπειτα από σύντομη απουσία του στο εξωτερικό, βρέθηκε κλειδωμένος σε κρατητήριο για εννέα ώρες στο αεροδρόμιο Sheremetyevo της Μόσχας και, παρόλο που είχε έγκυρη ρωσική θεώρηση εισόδου (visa), δεν του επιτράπη να εισέλθει εκ νέου στη Ρωσία.

Το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι οι συνθήκες της ολονύκτιας παραμονής του προσφεύγοντος στην αίθουσα διέλευσης του αεροδρομίου της Μόσχας ισοδυναμούσαν στην πράξη με στέρηση της ελευθερίας του, για την οποία οι Ρωσικές Αρχές ήταν υπεύθυνες. Δεδομένης της έλλειψης προσβασιμότητας και της προβλεψιμότητας των κατευθυντήριων γραμμών για τη διέλευση των συνόρων (Border Crossing Guidelines), το Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το εθνικό σύστημα δεν προστάτευσε τον προσφεύγοντα από αυθαίρετη στέρηση της ελευθερίας, κατά **παράβαση του Άρθρου 5 § 1** (δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια) της Σύμβασης.

Khlaifia και λοιποί κατά Ιταλίας

15 Δεκεμβρίου 2016 (απόφαση Τμήματος Ευρείας Σύνθεσης)

Η παρούσα υπόθεση αφορά στην κράτηση σε κέντρο υποδοχής στη Λαμπεντούζα και στη συνέχεια σε πλοία αγκυροβολημένα στο λιμάνι του Παλέρμο, καθώς και τον επαναπατρισμό στην Τυνησία, των παράτυπων μεταναστών που είχαν αποβιβαστεί στις ιταλικές ακτές το 2011 κατά τη διάρκεια των γεγονότων που συνδέονταν με την «Αραβική Άνοιξη».

Το Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης έκρινε ότι υπήρξε παραβίαση του **Άρθρου 5 § 1** (δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια), του **Άρθρου 5 § 2** (δικαίωμα πληροφόρησης κατά το δυνατόν συντομότερο των λόγων στέρησης της ελευθερίας) και του **Άρθρου 5 § 4** (δικαίωμα σε απόφαση δικαστηρίου εντός βραχείας προθεσμίας επί του νομίμου της κράτησης) της Σύμβασης. Παρατήρησε συγκεκριμένα ότι η στέρηση της ελευθερίας των προσφευγόντων χωρίς σαφή και προσβάσιμη νομική βάση δεν ήταν σύμφωνη με τη γενική αρχή της ασφάλειας δικαίου και ήταν ασυμβίβαστη με την ανάγκη προστασίας του ατόμου από την αυθαιρεσία. Οι διαταγές για την άρνηση εισόδου που εξεδόθησαν από τις Ιταλικές Αρχές δεν περιείχαν καμία αναφορά στη νομική και πραγματική βάση για την κράτηση των προσφευγόντων και δεν είχαν κοινοποιηθεί σε αυτούς το «δυνατόν συντομότερον».

Το Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης σημείωσε επίσης ότι στην ιταλική έννομη τάξη δεν προβλεπόταν δυνατότητα άσκησης προσφυγής μέσω της οποίας θα μπορούσαν να επιτύχουν οι προσφεύγοντες την έκδοση δικαστικής απόφασης για τη νομιμότητα

της κράτησής τους. Το Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης κατέληξε επίσης στο συμπέρασμα ότι εν προκειμένω δεν υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 4** (απαγόρευση των ομαδικών απελάσεων αλλοδαπών) του **Τετάρτου Πρωτοκόλλου** στη Σύμβαση, ότι **δεν υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 13** (δικαίωμα πραγματικής προσφυγής) της Σύμβασης **σε συνδυασμό με το Άρθρο 4 του Τετάρτου Πρωτοκόλλου** στη Σύμβαση, ότι δεν υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) σχετικά τόσο με τις συνθήκες κράτησης στο κέντρο πρώτης υποδοχής και φροντίδας της Λαμπεντούζα όσο και με τις συνθήκες κράτησης στα πλοία στο λιμάνι του Παλέρμο, και ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 13** (δικαίωμα πραγματικής προσφυγής) της Σύμβασης **σε συνδυασμό με το Άρθρο 3 της Σύμβασης** λόγω της μη πρόβλεψης δυνατότητας άσκησης προσφυγής προκειμένου οι προσφεύγοντες να παραπονεθούν για τις συνθήκες υπό τις οποίες κρατούνταν στο κέντρο υποδοχής της Λαμπεντούζα ή στα πλοία.

S.K. κατά Ρωσίας (προσφυγή υπ' αριθμ. 52722/15)

14 Φεβρουαρίου 2017¹

Η υπόθεση αυτή αφορούσε την απόφαση των Ρωσικών Αρχών να θέσουν υπό κράτηση τον προσφεύγοντα, Σύρο υπήκοο, και να τον στείλουν στην πατρίδα του. Ο προσφεύγων ιδίως διαμαρτυρήθηκε για το ότι η συνεχής κράτησή του υπήρξε αυθαίρετη, δεδομένου ότι δεν μπορούσε να σταλεί πίσω στη Συρία, και για το ότι δεν υπήρχε εσωτερική διαδικασία που θα μπορούσε να ακολουθήσει ώστε να ελεγχθεί η κράτησή του.

Το Δικαστήριο απεφάνθη ότι υπήρξε παραβίαση του **Άρθρου 5 παρ. 1** (δικαίωμα στην ελευθερία) και του **Άρθρου 5 παρ. 4** (δικαίωμα σε απόφαση δικαστηρίου εντός βραχείας προθεσμίας επί του νομίμου της κράτησης) της Σύμβασης σε σχέση με την κράτηση του προσφεύγοντος με σκοπό την εκτέλεση του μέτρου της διοικητικής απέλασης. Επεσήμανε ιδιαίτερα ότι ούτε ο Κώδικας Διοικητικών Παραβάσεων ούτε οποιαδήποτε άλλη εν ισχύ διάταξη προέβλεπε διαδικασία που θα επέτρεπε στον προσφεύγοντα να επιτύχει τον έλεγχο της κράτησής του και την απελευθέρωσή του. Επίσης, δεν υπήρχε καμία διάταξη που να προέβλεπε αυτόματα τον έλεγχο της κράτησής του ανά τακτά διαστήματα. Το Δικαστήριο παρατήρησε επιπλέον ότι η κράτηση με σκοπό την απέλαση δεν θα ήταν συμβατή με το Άρθρο 5 παρ. 1 της Σύμβασης παρά μόνο αν οι διαδικασίες απέλασης βρίσκονταν σε εξέλιξη και διενεργούνταν με τη δέουσα επιμέλεια, και αν η κράτηση ήταν νόμιμη και όχι αυθαίρετη. Στην συγκεκριμένη περίπτωση, θα έπρεπε να ήταν επαρκώς εμφανές στις Ρωσικές Αρχές, το Φεβρουάριο και Μάρτιο 2015, ότι η επιστροφή του προσφεύγοντος στη Συρία δεν ήταν εφικτή, και ότι θα παρέμενε απίθανη δεδομένης της κλιμάκωσης της σύρραξης στη Συρία. Οι Αρχές όφειλαν επομένως να αναλογιστούν εναλλακτικές διεξόδους. Εντούτοις, άπαξ και εξεδόθη διαταγή για την κράτηση του προσφεύγοντος σε ειδικό κέντρο κράτησης αλλοδαπών, η κράτησή του δεν αξιολογήθηκε ποτέ εκ νέου. Τέλος, υπό το **Άρθρο 46** (υποχρεωτική ισχύς και εκτέλεση των αποφάσεων) το Δικαστήριο επεσήμανε, σε σχέση με τις διαπιστώσεις του υπό το Άρθρο 5, ότι ενδείκνυται η χωρίς

¹ Αυτή η απόφαση θα καταστεί οριστική υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο Άρθρο 44 παρ. 2 (οριστικές αποφάσεις) της [Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου](#).

καθυστέρηση απελευθέρωση του προσφεύγοντος, και ούτε μία ημέρα αργότερα από τη στιγμή που θα του κοινοποιηθεί ότι η παρούσα απόφαση κατέστη οριστική.

Συνθήκες κράτησης

Dougoz κατά Ελλάδα

6 Ιουνίου 2001

Ο προσφεύγων, Σύρος υπήκοος, τέθηκε σε αστυνομική κράτηση στην Ελλάδα, εν αναμονή της απέλασής του στη Συρία. Κρατήθηκε για αρκετούς μήνες στο αστυνομικό τμήμα της Δραπετσώνας, όπου, ισχυρίστηκε, ότι κρατούνταν σε ένα υπερπληθές και βρώμικο κελί με ανεπαρκή υγιεινή και ανεπαρκείς εγκαταστάσεις ύπνου, το ζεστό νερό ήταν σπάνιο, δεν υπήρχε φρέσκος αέρας ή φυσικό φως ούτε αυλή στην οποία να ασκείται. Τον Απρίλιο 1998 μεταφέρθηκε στα κεντρικά γραφεία της αστυνομίας, όπου ισχυρίστηκε ότι οι συνθήκες ήταν παρόμοιες με αυτές στο κέντρο κράτησης στη Δραπετσώνα, παρόλο που υπήρχε φυσικό φως και αέρας στα κελιά καθώς και επαρκές ζεστό νερό. Παρέμεινε εκεί μέχρι τις 3 Δεκεμβρίου 1998, ημερομηνία της απέλασής του στη Συρία.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι οι συνθήκες κράτησης του προσφεύγοντος στα κεντρικά γραφεία της αστυνομίας και στο κέντρο κράτησης στη Δραπετσώνα, κυρίως ο μεγάλος συνωστισμός και η έλλειψη εγκαταστάσεων ύπνου, σε συνδυασμό με την υπερβολικά μεγάλη διάρκεια της κράτησης, ισοδυναμούσε με εξευτελιστική μεταχείριση **αντίθετη με το Άρθρο 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης.

Riad και Idiab κατά Βελγίου (βλ. επίσης ανωτέρω, υπό το Κεφάλαιο «Στέρηση της ελευθερίας»)

24 Ιανουαρίου 2008

Οι προσφεύγοντες, Παλαιστίνιοι υπήκοοι, παραπονέθηκαν κυρίως για τις συνθήκες υπό τις οποίες κρατήθηκαν στη ζώνη διέλευσης του Διεθνούς Αερολιμένα Βρυξελλών έπειτα από την παράνομη είσοδό τους στο βελγικό έδαφος.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι το γεγονός της κράτησης των προσφευγόντων για περισσότερο από δέκα ημέρες σε ζώνη διέλευσης ισοδυναμούσε με απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση, **κατά παράβαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης. Από την ίδια του τη φύση του, επρόκειτο για χώρο που προοριζόταν να δέχεται ανθρώπους για εξαιρετικά σύντομα χρονικά διαστήματα. Η ζώνη διέλευσης, η φύση της οποίας θα μπορούσε να δημιουργήσει στους κρατούμενους το αίσθημα της απομόνωσης, δεν διέθετε εξωτερικό χώρο για περπάτημα ή για σωματική άσκηση, ούτε εσωτερικές εγκαταστάσεις εστίασης, όπως ούτε και ραδιόφωνο ή τηλεόραση για να εξασφαλίσει την επαφή με τον έξω κόσμο. Δεν ανταποκρινόταν επ' ουδενί στις απαιτήσεις μιας παραμονής άνω των δέκα ημερών.

S.D. κατά Ελλάδα (προσφυγή υπ' αριθμ. 53541/07)

11 Ιουνίου 2009

Ο προσφεύγων, Τούρκος υπήκοος, κρατούνταν για δύο μήνες σε κέντρο κράτησης τμήματος συνοριακής φύλαξης στην Ελλάδα μετά από παράτυπη είσοδό του στην χώρα. Κατά τη διάρκεια της κράτησής του, δεν του επιτρεπόταν να βγαίνει έξω ή να

πραγματοποιεί τηλεφωνήματα, και δεν είχε πρόσβαση σε κουβέρτες, καθαρά σεντόνια ή ζεστό νερό.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι ο προσφεύγων, ενώ είχε υποβάλει αίτηση ασύλου, είχε βιώσει συνθήκες κράτησης που ισοδυναμούσαν με εξευτελιστική μεταχείριση, **κατά παράβαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης. Πέρασε δύο μήνες σε ένα προκατασκευασμένο θάλαμο, χωρίς να του επιτρέπεται να βγαίνει έξω και χωρίς πρόσβαση σε τηλέφωνο, σκεπάσματα, καθαρά σεντόνια ή επαρκή προϊόντα υγιεινής. Κρατήθηκε στη συνέχεια, στην Πέτρου Ράλλη και παρέμεινε έγκλειστος στο κελί του για έξι ημέρες, υπό απαράδεκτες συνθήκες σύμφωνα με την περιγραφή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων και της Απάνθρωπης ή Ταπεινωτικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας (CPT), έπειτα από επίσκεψή της τον Φεβρουάριο 2007.

A.A. κατά Ελλάδας (προσφυγή υπ' αριθμ. 12186/08)

22 Ιουλίου 2010

Ο προσφεύγων, Παλαιστίνιος υπήκοος, συνελήφθη από τη λιμενική αστυνομία στα ελληνικά εσωτερικά ύδατα αφότου εγκατέλειψε το κέντρο προσφύγων όπου διέμενε στον Λίβανο. Οι αστυνομικές αρχές της Σάμου τον έθεσαν υπό κράτηση και εξεδόθη εντολή ώστε να επιστρέψει στη χώρα προέλευσής του. Διαμαρτυρήθηκε για τις άθλιες συνθήκες υπό τις οποίες κρατήθηκε στο κέντρο κράτησης της Σάμου: για το ακάθαρτο δάπεδο πάνω στο οποίο έτρωγαν οι κρατούμενοι και τις περισσότερες φορές κοιμόντουσαν, για τους σωρούς των σκουπιδιών στους διαδρόμους, για την ανεπάρκεια φαγητού που παρασκευαζόταν υπό ανθυγιεινές συνθήκες, για τις ψείρες και τις δερματοπάθειες, για τα παράθυρα που έκλειναν με ξύλινες σανίδες, για τις ενιαίες με το ντους τουαλέτες όπου δεν υπήρχε παροχή ζεστού νερού, για την πρόσβαση σε μια μικρή αυλή μονάχα όποτε το ήθελαν οι φύλακες, για την αδυναμία πραγματοποίησης τηλεφωνικών κλήσεων και για τον συνωστισμό (το κέντρο μπορούσε να εξυπηρετήσει 100 αλλά στέγαζε 140-190 ανθρώπους).

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης, λόγω τόσο των συνθηκών διαβίωσης στο κέντρο κράτησης, οι οποίες συνεπάγονταν εξευτελιστική μεταχείριση του προσφεύγοντος, όσο και της έλλειψης επιμέλειας εκ μέρους των αρχών ώστε να του παρέχεται η κατάλληλη ιατρική μέριμνα. Οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος σχετικά με την κατάσταση του κέντρου, όπου είχε κρατηθεί για τρεις μήνες, επιβεβαιώνονταν από μια σειρά εκθέσεων διεθνών οργανισμών και ελληνικών ΜΚΟ. Καταδεικνύονταν τα ακόλουθα προβλήματα: υπερπληθυσμός, εξαιρετικά ασφυκτικές και βρώμικες συνθήκες, κοινόχρηστα μπάνια από άνδρες και γυναίκες που ήταν ταυτόχρονα σε απελπιστική κατάσταση, εγκαταστάσεις μπάνιου πλημμυρισμένες σε 1 cm νερό, καμία δυνατότητα νοσοκομειακής περίθαλψης, ελαττωματικό αποχετευτικό σύστημα, δυσάρεστες μυρωδιές, μολυσματικές ασθένειες του δέρματος και βία κατά τη διάρκεια των συλλήψεων.

Abdolkhani και Karimnia κατά Τουρκίας (no. 2)

27 Ιουλίου 2010

Οι προσφεύγοντες, δύο Ιρανοί υπήκοοι, εισήλθαν στην Τουρκία τον Ιούνιο 2008 ως πρόσφυγες υπό την αιγίδα της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες. Συνελήφθησαν σε ένα σημείο ελέγχου στο δρόμο, όταν διαπιστώθηκε ότι τα διαβατήριά τους ήταν πλαστά και τέθηκαν υπό κράτηση στο αρχηγείο της αστυνομίας του Hasköy.

Παρόλο που το Δικαστήριο δεν μπορούσε να εξακριβώσει τους ισχυρισμούς των προσφευγόντων - λόγω της αποτυχίας της Τουρκικής Κυβέρνησης να υποβάλλει τα σχετικά δικαιολογητικά - η διάρκεια της κράτησης και ο υπερπληθυσμός επαρκούσαν ώστε να καταλήξει το Δικαστήριο ότι οι συνθήκες κράτησης στο αρχηγείο της αστυνομίας του Hasköy ισοδυναμούσαν με εξευτελιστική μεταχείριση **αντίθετη με το Άρθρο 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης. Οι προσφεύγοντες κρατούνταν στο υπόγειο του αρχηγείου της αστυνομίας για τρεις μήνες. Ακόμη και αν υποθεθεί ότι ήταν ακριβής η εκτίμηση της Τουρκικής Κυβέρνησης για το ότι υπήρχαν 42 κρατούμενοι στο χώρο, η κράτηση τόσο πολλών ανθρώπων σε 70 τ.μ., ακόμη και για ένα τόσο σύντομο χρονικό διάστημα όσο αυτό της μιας ημέρας, συνιστούσε έντονο συνωστισμό.

M.S.S. κατά Βελγίου και Ελλάδας (προσφυγή υπ' αριθμ. 30696/09)

21 Ιανουαρίου 2011 (Τμήμα Ευρείας Σύμβασης)

Ο προσφεύγων, Αφγανός υπήκοος, εισήλθε στην ΕΕ μέσω της Ελλάδας. Έφτασε στη συνέχεια στο Βέλγιο, όπου υπέβαλε αίτηση ασύλου. Κατ' εφαρμογή του *Κανονισμού Δουβλίνο II*,² μεταφέρθηκε πίσω στην Ελλάδα τον Ιούνιο 2009. Φτάνοντας στο αεροδρόμιο της Αθήνας, τέθηκε αμέσως υπό καθεστώς κράτησης σε ένα διπλανό κτίριο, όπου σύμφωνα με όσα αναφέρει, ήταν κλειδωμένος σε ένα μικρό δωμάτιο μαζί με άλλους 20 κρατούμενους, η πρόσβαση στην τουαλέτα ήταν περιορισμένη, δεν επιτρεπόταν στους κρατούμενους να βγουν έξω, παρεχόταν πολύ λίγη τροφή και έπρεπε να κοιμούνται σε βρώμικα στρώματα ή ακόμα και στο πάτωμα.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης από την Ελλάδα, λόγω των συνθηκών κράτησης του προσφεύγοντος. Παρά το γεγονός ότι είχε τεθεί υπό καθεστώς κράτησης για σχετικά σύντομο διάστημα, το Δικαστήριο θεώρησε ότι οι συνθήκες κράτησης που αντιμετώπισε ο προσφεύγων στον χώρο κράτησης, ήταν απαράδεκτες. Διαπίστωσε ότι η αίσθηση της αυθαιρεσίας, σε συνδυασμό με το αίσθημα κατωτερότητας και άγχους που θα πρέπει να βίωσε, καθώς και οι προφανείς επιπτώσεις που είχαν αναμφίβολα τέτοιες συνθήκες κράτησης για την αξιοπρέπεια κάθε προσώπου, αποτελούσαν εξευτελιστική μεταχείριση. Επιπλέον, ως αιτών άσυλο, ο προσφεύγων ήταν ιδιαιτέρως ευάλωτος, λόγω της μετανάστευσής του και των τραυματικών εμπειριών που ήταν μάλλον πιθανό να είχε αντιμετωπίσει.

Σε αυτήν την περίπτωση, το Δικαστήριο επίσης έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης

² Το «σύστημα του Δουβλίνου» έχει ως στόχο τον προσδιορισμό του κράτους μέλους της ΕΕ που είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης ασύλου, αίτηση που υποβάλλεται σε ένα από τα Κράτη μέλη από υπήκοο τρίτης χώρας. Βλ. επίσης το Ενημερωτικό Δελτίο με τίτλο «[Υποθέσεις «Δουβλίνο»](#)».

από την Ελλάδα λόγω των συνθηκών διαβίωσης του προσφεύγοντος στην Ελλάδα, **παραβίαση του Άρθρου 13** (δικαίωμα πραγματικής προσφυγής) **σε συνδυασμό με το Άρθρο 3** από την Ελλάδα, λόγω των παρατυπιών της διαδικασίας απονομής ασύλου που ακολουθήθηκε στην περίπτωση του προσφεύγοντος και **παραβίαση του Άρθρου 13** από το Βέλγιο λόγω αφενός, της έκθεσης του προσφεύγοντος σε κινδύνους συνδεδεμένους με τις ελλείψεις της διαδικασίας απονομής ασύλου στην Ελλάδα και αφετέρου, λόγω της έκθεσής του σε συνθήκες κράτησης και διαβίωσης στην Ελλάδα, οι οποίες παραβίαζαν το Άρθρο 3 και **παραβίαση του Άρθρου 13 σε συνδυασμό με το Άρθρο 3** από το Βέλγιο λόγω της έλλειψης πραγματικής προσφυγής κατά της απόφασης απέλασης του προσφεύγοντος.

R.U. κατά Ελλάδας (προσφυγή υπ'αριθμ. 2237/08) (βλ. κάτωθι, υπό το Κεφάλαιο «Αμφισβήτηση της νομιμότητας της κράτησης») 7 Ιουνίου 2011

Αυτή η υπόθεση αφορούσε επί της αρχής την κράτηση στην Ελλάδα ενός Τούρκου αιτούντος άσυλο κουρδικής καταγωγής, τις συνθήκες αυτής καθώς και τη διεξαγωγή της διαδικασίας απονομής ασύλου.

Η καταγγελία του προσφεύγοντος σχετικά με τις συνθήκες κράτησης ήταν η ίδια και αφορούσε την ίδια περίοδο με αυτήν που εξετάστηκε από το Δικαστήριο στην υπόθεση *S.D. κατά Ελλάδας* (βλέπε ανωτέρω), στην οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 3 (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης λόγω των γενικών συνθηκών κράτησης που επικρατούσαν στα κέντρα κράτησης στο Σουφλί και στην Πέτρου Ράλλη. Κατέληξε στο ίδιο συμπέρασμα και στην υπόθεση *R.U.*, ότι δηλαδή υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 3** της Σύμβασης. Καθώς δεν υπήρχαν ένδικα μέσα στην Ελλάδα που να παρέχουν στον αιτούντα τη δυνατότητα να προσφύγει κατά των συνθηκών κράτησής του, το Δικαστήριο έκρινε επίσης, ότι υπήρξε **παραβίαση του άρθρου 13** (δικαίωμα πραγματικής προσφυγής) της Σύμβασης.

A.F. κατά Ελλάδας (προσφυγή υπ'αριθμ. 53709/11)

13 Ιουνίου 2013

Ο προσφεύγων, Ιρανός υπήκοος, εισήλθε στην Ελλάδα και συνελήφθη από τις αστυνομικές αρχές στο συνοριακό σταθμό των Φερών. Ισχυρίζεται ότι οι Αρχές αρνήθηκαν να καταγράψουν το αίτημά του για πολιτικό άσυλο. Κρατήθηκε στις εγκαταστάσεις της Συνοριακής Αστυνομίας των Φερών από τον Οκτώβριο 2010 έως τον Ιανουάριο 2011. Ο προσφεύγων διαμαρτυρήθηκε για τις συνθήκες υπό τις οποίες κρατήθηκε.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης, λόγω των άθλιων συνθηκών υπό τις οποίες κρατούνταν ο προσφεύγων. Έλαβε υπόψη του τις εκθέσεις των διεθνών οργανισμών σχετικά με τις συνθήκες κράτησης στο συνοριακό σταθμό Φερών, οι οποίες στο σύνολό τους υπογράμμιζαν τη σοβαρή έλλειψη χώρου. Σύμφωνα με τον Ειδικό Εισηγητή του ΟΗΕ για τα βασανιστήρια και άλλες μορφές σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, κατά την ημερομηνία της επίσκεψής του τον Οκτώβριο του 2010, υπήρχαν 123 κρατούμενοι σε ένα χώρο που προοριζόταν για 28, ενώ σύμφωνα με την ProAsyl το Δεκέμβριο του 2010, υπήρχαν 110 κρατούμενοι σε έναν κοιτώνα. Επίσης, η Ευρωπαϊκή

Επιτροπή για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων και της Απάνθρωπης ή Ταπεινωτικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας (CPT) επεσήμανε ότι, τον Ιανουάριο του 2011, σε κάθε κρατούμενο αναλογούσε περίπου 1 m² ή λιγότερο σε ορισμένους κοιτώνες.

Horshill κατά Ελλάδα

1 Αυγούστου 2013

Ο προσφεύγων, αλλοδαπός υπήκοος ο οποίος επρόκειτο να απελαθεί, κρατήθηκε συνεχόμενα για 15 ημέρες σε δύο αστυνομικά τμήματα έπειτα από την αίτησή του για άσυλο. Κατήγγειλε συγκεκριμένα τις συνθήκες κράτησης στο χώρο των εν λόγω δύο αστυνομικών τμημάτων.

Το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι ο προσφεύγων υπήρξε θύμα εξευτελιστικής μεταχείρισης, **κατά παράβαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης. Κρατήθηκε για 15 ημέρες σε δύο αστυνομικά τμήματα. Για τέσσερις ημέρες υπέφερε λόγω του υπερπληθυσμού. Τα κελιά σε ένα εκ των τμημάτων βρίσκονταν στο υπόγειο και επομένως στερούνταν φυσικού φωτός. Και στα δύο αστυνομικά τμήματα, τα κελιά δεν περιλάμβαναν εγκαταστάσεις για ντους και οι κρατούμενοι δεν είχαν τη δυνατότητα να περπατούν σε εξωτερικό χώρο ή να επιδίδονται σε σωματική άσκηση. Το Δικαστήριο επανέλαβε ότι τα αστυνομικά τμήματα δεν αποτελούν κατάλληλους χώρους για την κράτηση προσώπων που περιμένουν την εκτέλεση ενός διοικητικού μέτρου.

Sakir κατά Ελλάδα

24 Μαρτίου 2016

Αυτή η υπόθεση αφορούσε σε επίθεση σε βάρος του προσφεύγοντος το 2009 στο κέντρο της Αθήνας, που ως αποτέλεσμα είχε την εισαγωγή του στο νοσοκομείο, καθώς και στις συνθήκες κράτησής του σε αστυνομικό τμήμα μετά το εξιτήριό του από το νοσοκομείο.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) και **παραβίαση του Άρθρου 13** (δικαίωμα πραγματικής προσφυγής) της Σύμβασης, σε ό,τι αφορά τις συνθήκες κράτησης του προσφεύγοντος στο αστυνομικό τμήμα του Αγίου Παντελεήμονα στην Αθήνα. Διαπίστωσε συγκεκριμένα ότι η αστυνομία δεν είχε ζητήσει να εξακριβωθεί από το νοσοκομείο εάν η κατάσταση της υγείας του προσφεύγοντος του επέτρεπε να τεθεί υπό κράτηση. Τόνισε ότι, παρά τις συγκεκριμένες οδηγίες των γιατρών, υπήρξαν ελλείψεις στον τρόπο με τον οποίο ελήφθησαν υπόψη η ιατρική κατάσταση και η ευάλωτη θέση στην οποία βρισκόταν. Επιπλέον, δεν ήταν διαθέσιμη πραγματική προσφυγή για να επιτρέψει στον προσφεύγοντα να διαμαρτυρηθεί για τις συνθήκες κράτησής του. Στην περίπτωση αυτή, το Δικαστήριο έκρινε, επίσης, ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 3** της Σύμβασης ως προς τη διεξαγωγή της έρευνας που διενεργήθηκε μετά την επίθεση.

Εκκρεμής προσφυγή

Sh. D. και λοιποί κατά Ελλάδα (προσφυγή υπ' αριθμ. 14165/16)

Προσφυγή που κοινοποιήθηκε στην Ελληνική Κυβέρνηση στις 24 Μαρτίου 2016

Αυτή η υπόθεση αφορά σε πέντε προσφεύγοντες, ασυνόδευτα ανήλικα παιδιά από το Αφγανιστάν, τα οποία εισήλθαν στην Ελλάδα τους πρώτους μήνες του 2016. Ο πρώτος προσφεύγων παραπονείται για τις συνθήκες κράτησής του και για τη

νομιμότητα της κράτησής του στο αστυνομικό τμήμα Πολυγύρου, ενώ οι λοιποί τέσσερις προσφεύγοντες διαμαρτύρονται για τις συνθήκες διαβίωσης στο κέντρο της Ειδομένης.

Το Δικαστήριο ενημέρωσε για την προσφυγή την Ελληνική Κυβέρνηση και έθεσε ερωτήματα στα μέρη υπό το πρίσμα του Άρθρου 3 (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) και του Άρθρου 5 (δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια) της Σύμβασης.

Μετανάστες με ειδικές ανάγκες (παιδιά, άτομα με αναπηρία, γυναίκες κ.λπ.)

Mubilanzila Mayeka και Kaniki Mitunga κατά Βελγίου

12 Οκτωβρίου 2006

Αυτή η υπόθεση αφορούσε στην κράτηση περίπου για δύο μήνες, σε κέντρο διέλευσης για ενηλίκους που διοικείται από το Γραφείο Αλλοδαπών και βρίσκεται κοντά στο αεροδρόμιο Βρυξελλών, μίας πεντάχρονης ανήλικης, με καταγωγή από το Κονγκό, η οποία ταξίδευε μόνη της με σκοπό να συναντήσει την μητέρα της που είχε υπαχθεί στο καθεστώς πρόσφυγα στον Καναδά και την επακόλουθη μετακίνησή της στη χώρα προέλευσής της.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης λόγω των συνθηκών κράτησης του παιδιού. Το παιδί που ήταν μόλις πέντε ετών είχε τεθεί υπό κράτηση για σχεδόν δύο μήνες σε ένα κέντρο που προοριζόταν για ενήλικες, ενώ δεν συνοδευόταν από τους γονείς της και δεν είχε ανατεθεί σε κάποιον η προστασία της. Κανένα άλλο μέτρο δεν υιοθετήθηκε στη συνέχεια προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι θα λάμβανε κατάλληλη ψυχολογική και εκπαιδευτική στήριξη από εξειδικευμένο προσωπικό, αρμόδιο ειδικά για αυτήν. Πράγματι, η Βελγική Κυβέρνηση αναγνώρισε ότι ο χώρος κράτησης δεν ήταν προσαρμοσμένος στις ανάγκες της και ότι δεν υπήρχαν κατάλληλες δομές την εποχή εκείνη. Λόγω του πολύ νεαρού της ηλικίας του παιδιού, του γεγονότος ότι ήταν παράτυπος μετανάστης σε μια ξένη χώρα, του ότι δεν συνοδευόταν από την οικογένειά του από την οποία είχε απομακρυνθεί και ότι είχε αφεθεί στην τύχη του, βρισκόταν σε μια εξαιρετικά ευάλωτη κατάσταση. Το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι τα μέτρα που ελήφθησαν από τις Βελγικές Αρχές δεν ήταν επαρκή λαμβανομένων υπόψιν της υποχρέωσής τους να αναλάβουν τη φροντίδα του παιδιού και της σειράς δυνατοτήτων που είχαν στη διάθεσή τους. Οι συνθήκες κράτησης προκάλεσαν σημαντική αγωνία στο παιδί. Οι Αρχές που την είχαν υπό κράτηση δεν μπορούσαν να αγνοήσουν τις σοβαρές ψυχολογικές επιπτώσεις που θα είχε πάνω της η κράτηση σε τέτοιες συνθήκες.

Muskhadzhiyeva και λοιποί κατά Βελγίου

19 Ιανουαρίου 2010

Οι προσφεύγοντες, μια μητέρα και τα τέσσερα τέκνα της (ηλικίας επτά μηνών, τρεισήμισι, πέντε και επτά ετών αντίστοιχα κατά τον κρίσιμο χρόνο), είναι Ρώσοι υπήκοοι, Τσετσενικής καταγωγής. Έχοντας διαφύγει από το Grozny της Τσετσενίας έφτασαν στο Βέλγιο, όπου και αναζήτησαν άσυλο. Καθώς βρέθηκαν για κάποιο

διάστημα στην Πολωνία, οι Πολωνικές Αρχές συμφώνησαν να αναλάβουν την ευθύνη τους, δυνάμει του Κανονισμού του «Δουβλίνου»³. Οι Βελγικές Αρχές εξέδωσαν ακολούθως, την 21^η Δεκεμβρίου 2006, απόφαση με την οποία τους αρνούσαν τη χορήγηση άδειας παραμονής στο Βέλγιο και τους διέτασσαν να εγκαταλείψουν τη χώρα. Την 22^α Δεκεμβρίου 2006 μεταφέρθηκαν σε κλειστό κέντρο διέλευσης που τελούσε υπό τη διαχείριση του Γραφείου Αλλοδαπών κοντά στο αεροδρόμιο των Βρυξελλών, όπου αλλοδαποί (μόνοι ενήλικες ή οικογένειες) κρατούνταν εν αναμονή της απέλασής τους από την χώρα.

Το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης λόγω της κράτησης των τεσσάρων παιδιών, υπενθυμίζοντας ότι η εξαιρετικά ευάλωτη θέση του παιδιού λαμβάνεται πρωταρχικά υπόψη και υπερτερεί έναντι του καθεστώτος του παράνομου μετανάστη. Ήταν αλήθεια ότι στην συγκριμένη υπόθεση τα τέσσερα παιδιά δεν χωρίστηκαν από τη μητέρα τους, αλλά αυτό δεν αρκούσε ώστε να απαλλαχθούν οι Αρχές από την υποχρέωσή τους να προστατεύουν τα παιδιά. Κρατούνταν για περισσότερο από ένα μήνα σε ένα κλειστό κέντρο το οποίο δεν είχε σχεδιαστεί για να φιλοξενεί παιδιά, όπως επιβεβαιώθηκε από πολλές εκθέσεις στις οποίες αναφέρεται το Δικαστήριο. Το Δικαστήριο επίσης αναφέρθηκε στην ανησυχία που εξέφρασαν ανεξάρτητοι γιατροί για την κατάσταση της υγείας των παιδιών.

Rahimi κατά Ελλάδας (βλέπε επίσης ανωτέρω, υπό το Κεφάλαιο «Αμφισβήτηση της νομιμότητας της κράτησης»)

5 Απριλίου 2011

Αυτή η υπόθεση αφορούσε κυρίως τις συνθήκες υπό τις οποίες ένας ανήλικος μετανάστης από το Αφγανιστάν, ο οποίος είχε εισέλθει στην Ελλάδα παράτυπα, κρατούνταν στο κέντρο κράτησης στην Παγανή στο νησί της Λέσβου και στη συνέχεια αφέθηκε ελεύθερος με σκοπό την απέλασή του.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης λόγω των συνθηκών κράτησης στο κέντρο κράτησης στην Παγανή. Λόγω της αποτυχίας των αρχών να λάβουν υπόψη την εξαιρετικά ευάλωτη κατάσταση του προσφεύγοντα στη συγκεκριμένη περίπτωση και τις συνθήκες κράτησης στη Παγανή, οι οποίες ήταν τόσο άσχημες ώστε να προσβάλλουν την ανθρωπινή αξιοπρέπεια, το Δικαστήριο έκρινε ότι ο αιτών είχε υποστεί ταπεινωτική μεταχείριση, παρά το γεγονός ότι η κράτησή του διήρκεσε μόνο δύο ημέρες.

Poron κατά Γαλλίας

19 Ιανουαρίου 2012

Οι προσφεύγοντες, ένα παντρεμένο ζευγάρι, υπήκοοι Καζακστάν, μαζί με τα δύο παιδιά τους, υπέβαλαν αίτηση ασύλου στη Γαλλία, αλλά η αίτησή τους αυτή καθώς και οι αιτήσεις τους για άδεια διαμονής δεν έγιναν δεκτές. Τον Αύγουστο 2007, οι προσφεύγοντες και τα παιδιά τους, ηλικίας τότε πέντε μηνών και τριών ετών, συνελήφθησαν στην οικία τους και τέθηκαν υπό αστυνομική κράτηση και την επόμενη ημέρα μεταφέρθηκαν στο αεροδρόμιο Charles-de-Gaulle για να επιστραφούν στο Καζακστάν. Ωστόσο η πτήση ακυρώθηκε και οι προσφεύγοντες

³ Βλ. την υποσημείωση υπ' αριθμ. 1 ανωτέρω.

μαζί με τα παιδιά τους οδηγήθηκαν στο κέντρο διοικητικής κράτησης Rouen-Oissel, το οποίο διέθετε άδεια να φιλοξενεί οικογένειες.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης λόγω των συνθηκών κράτησης των παιδιών. Παρότι οι οικογένειες είχαν διαχωριστεί από τους υπόλοιπους κρατούμενους στο κέντρο Rouen-Oissel, τα μόνα διαθέσιμα κρεβάτια ήταν σιδερένια που προορίζονταν για ενήλικες και επικίνδυνα για παιδιά. Δεν υπήρχαν, επιπλέον, χώροι για παιχνίδια ή για δραστηριότητες των παιδιών και οι αυτόματες πόρτες των δωματίων ήταν επικίνδυνες για αυτά. Ο Επίτροπος του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου καθώς και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων και της Απάνθρωπης ή Ταπεινωτικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας (CPT) υπογράμμισαν ότι το στρες, η ανασφάλεια και η εχθρική ατμόσφαιρα σε αυτά τα κέντρα ήταν επιβλαβή για μικρά παιδιά και ήταν αντίθετες στις διεθνείς αρχές για την προστασία του παιδιού, σύμφωνα με τις οποίες οι Αρχές οφείλουν να κάνουν οτιδήποτε μπορούν προκειμένου να αποφεύγεται η κράτηση των παιδιών για μακρά χρονικά διαστήματα. Μία κράτηση διάρκειας δύο εβδομάδων, παρότι δεν είναι καθεαυτή υπερβολική, μπορεί να θεωρηθεί πολύ μεγάλη περίοδος για παιδιά που διαβιούν σε περιβάλλον ακατάλληλο για την ηλικία τους. Οι συνθήκες υπό τις οποίες τα παιδιά των προσφευγόντων είχαν εξαναγκαστεί να διαβιούν μαζί με τους γονείς τους, ενώ βρίσκονταν σε ιδιαίτερα ευάλωτη κατάσταση την οποία επέτεινε η κράτηση, αναπόφευκτα τους προκάλεσαν δυσφορία και σοβαρές ψυχολογικές επιπτώσεις. Ωστόσο, **δεν υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 3** της Σύμβασης όσον αφορά τις συνθήκες κράτησης των γονέων. Το γεγονός ότι δεν χωρίστηκαν από τα παιδιά τους κατά τη διάρκεια της κράτησης, πρέπει να απάλυνε το αίσθημα αδυναμίας, αγωνίας και απογοήτευσης που προκάλεσε η παραμονή τους στο κέντρο διοικητικής κράτησης.

Mahmundi και λοιποί κατά Ελλάδα

31 Ιουλίου 2012

Αυτή η υπόθεση αφορούσε την κράτηση μιας οικογένειας από το Αφγανιστάν, συμπεριλαμβανομένων μιας γυναίκας που ήταν οκτώ μηνών έγκυος και τεσσάρων ανηλίκων, στο κέντρο κράτησης στην Παγανή στο νησί της Λέσβου.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι οι συνθήκες κράτησης των προσφευγόντων ισοδυναμούσαν με απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση σε **παραβίαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης. Υπογράμμισε συγκεκριμένα την έλλειψη επίβλεψης των προσφευγόντων παρά την ιδιαίτερη κατάστασή τους ως ανήλικων παιδιών και εγκυμονούσας γυναίκας. Επιπλέον επεσήμανε ότι μη κυβερνητικές οργανώσεις διαπίστωσαν ότι η κατάσταση δεν είχε βελτιωθεί στο κέντρο στην Παγανή παρά τα ανησυχητικά τους ευρήματα στο παρελθόν.

Aden Ahmed κατά Μάλτας

23 Ιουλίου 2013

Αυτή η υπόθεση αφορούσε μια Σομαλή υπήκοο και την κράτησή της στη Μάλτα έπειτα από την παράνομη είσοδό της στη χώρα με πλοίο, για να ζητήσει άσυλο τον Φεβρουάριο 2009.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης. Εξέφρασε την ανησυχία του για τις συνθήκες υπό τις οποίες η προσφεύγουσα κρατούνταν στο κέντρο κράτησης Lyster Barracks, κυρίως την πιθανή έκθεση των κρατουμένων σε συνθήκες ψύχους, την απουσία γυναικείου προσωπικού στο κέντρο κράτησης, την πλήρη έλλειψη πρόσβασης σε καθαρό αέρα και σε άσκηση για περιόδους έως και τριών μηνών, την ανεπαρκή διατροφή και την ιδιαίτερη ευπάθεια της προσφεύγουσας, λόγω της εύθραυστης υγείας της και της προσωπικής συναισθηματικής της κατάστασης. Η προσφεύγουσα είχε προηγουμένως υποστεί μια αποβολή, κατά το διάστημα που τελούσε υπό κράτηση και είχε επίσης χωριστεί από το μικρής ηλικίας παιδί της. Στο σύνολό τους, αυτές οι συνθήκες, υπό τις οποίες διαβίωσε για 14 και μισό μήνες ως κρατούμενη μετανάστης, ισοδυναμούσαν με εξευτελιστική μεταχείριση.

Asalya κατά Τουρκίας

15 Απριλίου 2014

Ο προσφεύγων, ένας Παλαιστίνιος υπήκοος, παραπληγικός και καθηλωμένος σε αναπηρικό αμαξίδιο, κατήγγειλε κυρίως τις συνθήκες υπό τις οποίες κρατούνταν στο Κέντρο Υποδοχής και Φιλοξενίας Αλλοδαπών στο Kumkari (Τουρκία) εν αναμονή της απέλασής του, κυρίως λόγω των ανεπαρκών εγκαταστάσεων – χωρίς ανελκυστήρα και κάθισμα για την τουαλέτα – για κρατούμενους καθηλωμένους σε αναπηρικό αμαξίδιο όπως ο ίδιος.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης λόγω των συνθηκών κράτησης του προσφεύγοντος στο Κέντρο Υποδοχής και Φιλοξενίας Αλλοδαπών στο Kumkari. Παρατήρησε, ειδικότερα, ότι δεν υπήρχε καμία απόδειξη στην συγκεκριμένη περίπτωση οποιασδήποτε πρόθεσης να ταπεινώσουν ή να υποβιβάσουν τον προσφεύγοντα. Έκρινε, ωστόσο, ότι η κράτηση του προσφεύγοντος σε συνθήκες υπό τις οποίες στερούνταν τα απαραίτητα για μία πολιτισμένη διαβίωση, όπως το να κοιμάται σε κρεβάτι και να είναι σε θέση να χρησιμοποιεί την τουαλέτα όσο συχνά χρειάζεται χωρίς να είναι ανάγκη να βασίζεται στη βοήθεια αγνώστων, δεν ήταν συμβατές με την ανθρωπινή αξιοπρέπεία του και επιδείνωναν την ψυχική σύγχυση που προκλήθηκε από τον αυθαίρετο χαρακτήρα της κράτησής του, ανεξάρτητα από τη σχετικά σύντομη χρονική της διάρκεια. Υπό αυτές τις συνθήκες, το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι ο προσφεύγων υπέστη εξευτελιστική μεταχείριση.

Mohamad κατά Ελλάδας

11 Δεκεμβρίου 2014

Αυτή η υπόθεση αφορούσε στις συνθήκες και στη νομιμότητα της κράτησης του προσφεύγοντος, ο οποίος ήταν ασυνόδευτος ανήλικος κατά τον κρίσιμο χρόνο της σύλληψής του, στον συνοριακό σταθμό του Σουφλίου, εν αναμονή της απέλασής του.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης λόγω των συνθηκών κράτησης του προσφεύγοντος στον συνοριακό σταθμό του Σουφλίου και **παραβίαση του Άρθρου 13** (δικαίωμα σε πραγματική προσφυγή) της Σύμβασης σε

συνδυασμό με το Άρθρο 3 λόγω της έλλειψης ενδίκου μέσου μέσω του οποίου θα είχε τη δυνατότητα να διαμαρτυρηθεί για αυτές τις συνθήκες. Το Δικαστήριο επίσης έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 5 § 1** (δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια) της Σύμβασης στην προκείμενη περίπτωση, σημειώνοντας ότι ο προσφεύγων συνελήφθη και κρατήθηκε κατά παράβλεψη του καθεστώτος προστασίας του ως ασυνόδευτου ανηλίκου, ενώ όταν ενηλικιώθηκε, οι Αρχές παρέτειναν την κράτησή του χωρίς να προβούν σε διαδικασίες απομάκρυνσής του.

A.B. και λοιποί κατά Γαλλίας (προσφυγή υπ'αριθμ. 11593/12)

12 Ιουλίου 2016

Αυτή η υπόθεση αφορούσε κυρίως την διοικητική κράτηση ενός ανηλίκου παιδιού για 18 ημέρες στο πλαίσιο της διαδικασίας απέλασης των γονιών του.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης όσον αφορά το παιδί του προσφεύγοντος, θεωρώντας ότι, δεδομένης της ηλικίας του παιδιού καθώς και της διάρκειας και των συνθηκών κράτησης στο κέντρο διοικητικής κράτησης, οι Αρχές το υπέβαλλαν σε μεταχείριση που υπερέβαινε το όριο της σοβαρότητας που απαιτούνταν από το Άρθρο 3. Το Δικαστήριο διαπίστωσε συγκεκριμένα ότι στις περιπτώσεις που οι γονείς τελούσαν υπό διοικητική κράτηση, τα παιδιά στερούνταν de facto της ελευθερίας τους. Αναγνώρισε ότι αυτή η στέρηση της ελευθερίας, η οποία προέκυπε από τη δικαιολογημένη απόφαση των γονέων να μην εμπιστεύονται τα παιδιά τους σε άλλο πρόσωπο, δεν αντίκειται κατ'αρχήν στο εθνικό δίκαιο. Το Δικαστήριο έκρινε ωστόσο, ότι η θέση σε διοικητική κράτηση ενός παιδιού που συνόδευε τους γονείς του ήταν συμβατή με τη Σύμβαση, αν οι εθνικές Αρχές απεδείκνυαν ότι έλαβαν αυτό το μέτρο έσχατης λύσης μόνο αφού είχαν εξακριβώσει υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις ότι δε θα μπορούσε να εφαρμοστεί κανένα άλλο λιγότερο περιοριστικό μέτρο. Τέλος, το Δικαστήριο παρατήρησε ότι οι Αρχές δεν είχαν λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την εκτέλεση του μέτρου απομάκρυνσης το γρηγορότερο δυνατόν ώστε να περιοριστεί έτσι ο χρόνος που τελούν υπό κράτηση. Δεδομένης της απουσίας συγκεκριμένου κινδύνου διαφυγής, η διοικητική κράτηση διάρκειας δεκαοκτώ ημερών κρίθηκε δυσανάλογη προς τον επιδιωκόμενο σκοπό. Σε αυτήν την περίπτωση το Δικαστήριο επίσης έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 5 § 1** (δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια) και **παραβίαση του Άρθρου 5 § 4** (δικαίωμα σε απόφαση δικαστηρίου εντός βραχείας προθεσμίας επί του νομίμου της κράτησης) της Σύμβασης όσον αφορά το παιδί του προσφεύγοντος, και επιπλέον **παραβίαση του Άρθρου 8** (δικαίωμα στο σεβασμό της προσωπικής και οικογενειακής ζωής) της Σύμβασης όσον αφορά τόσο το παιδί όσο και τους γονείς του.

Βλέπε επίσης: **A.M. και λοιποί κατά Γαλλίας (προσφυγή υπ'αριθμ. 24587/12)**, **R.C. και V.C. κατά Γαλλίας (προσφυγή υπ'αριθμ. 76491/14)**, **R.K. και λοιποί κατά Γαλλίας (προσφυγή υπ'αριθμ. 68264/14)** και **R.M. και λοιποί κατά Γαλλίας (προσφυγή υπ'αριθμ. 33201/11)**, αποφάσεις της 12^{ης} Ιουλίου 2016.

Αμφισβήτηση της νομιμότητας της κράτησης

Abdolkhani και Karimnia κατά Τουρκίας

22 Σεπτεμβρίου 2009

Οι προσφεύγοντες, Ιρανοί υπήκοοι, και πρώην μέλη της Οργάνωσης “People’s Mojahedin Organisation” του Ιράν, κρατούνταν κατά το χρόνο της προσφυγής τους, στο Κέντρο Υποδοχής και Φιλοξενίας Αλλοδαπών Gaziosmanpaşa στο Kirklareli (Τουρκία).

Το Δικαστήριο έκρινε ότι λόγω της απουσίας σαφών διατάξεων στο νόμο που να θεσπίζουν τη διαδικασία εντολής και επέκτασης της κράτησης με σκοπό την απέλαση και να ορίζουν χρονικά όρια για αυτήν την κράτηση, το εθνικό σύστημα δεν ήταν σε θέση να προστατεύσει τους προσφεύγοντες από αυθαίρετη κράτηση και, κατά συνέπεια, η κράτησή τους δεν μπορούσε να θεωρηθεί «νόμιμη», σε **παραβίαση του Άρθρου 5 § 1** (δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια) της Σύμβασης. Το Δικαστήριο επίσης κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι εθνικές Αρχές δεν κοινοποίησαν ποτέ στους προσφεύγοντες τους λόγους κράτησής τους, οι οποίοι δεν προέκυπταν από ποινική δίωξη αλλά στα πλαίσια ελέγχου της μετανάστευσης. Αυτό αποτέλεσε **παραβίαση του Άρθρου 5 § 2 της Σύμβασης**. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι οι προσφεύγοντες δεν έλαβαν νομική συνδρομή και δεν ενημερώθηκαν για τους λόγους της κράτησής τους, το δικαίωμα των προσφευγόντων να ασκήσουν προσφυγή κατά της κράτησής τους δεν υπήρξε αποτελεσματικό. Εξάλλου η τουρκική κυβέρνηση δεν υποστήριξε ότι οι προσφεύγοντες είχαν στη διάθεσή τους μία οποιαδήποτε διαδικασία μέσω της οποίας η νομιμότητα της κράτησής τους θα μπορούσε να εξεταστεί από δικαστήριο. Το Δικαστήριο επομένως, έκρινε ότι το τουρκικό νομικό σύστημα δεν παρείχε στους προσφεύγοντες ένδικο μέσο που θα τους επέτρεπε να ζητήσουν τον δικαστικό έλεγχο της κράτησής τους, σε **παραβίαση του Άρθρου 5 § 4** (δικαίωμα σε απόφαση δικαστηρίου εντός βραχείας προθεσμίας επί του νομίμου της κράτησης) της Σύμβασης.

Βλέπε επίσης: [Ghorbanon και λοιποί κατά Τουρκίας](#), απόφαση της 3ης Δεκεμβρίου 2013.

Mikolenko κατά Εσθονίας

8 Οκτωβρίου 2009

Ο προσφεύγων, Ρώσος υπήκοος, κατήγγειλε ότι έπειτα από την άρνηση των Αρχών της Εσθονίας να ανανεώσουν την άδεια παραμονής του, κρατήθηκε παράνομα το 2003 σε ένα κέντρο απέλασης για δυσανάλογα μεγάλο διάστημα, μέχρι να αφεθεί ελεύθερος το 2007.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 5 § 1** (δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια) της Σύμβασης, δεδομένου ότι η αιτιολογία για την κράτηση του προσφεύγοντος – μέτρο που ελήφθη με σκοπό την απέλασή του – δεν παρέμεινε ισχυρή για ολόκληρη τη διάρκεια της κράτησης, λόγω της έλλειψης ρεαλιστικής προοπτικής απέλασής του και της αποτυχίας των εθνικών Αρχών να διεξάγουν τη διαδικασία επιδεικνύοντας τη δέουσα επιμέλεια.

Louled Massoud κατά Μάλτας

27 Ιουλίου 2010

Η υπόθεση αφορούσε έναν Αλγερινό υπήκοο ο οποίος γεννήθηκε το 1960 και κρατούνταν, κατά το χρόνο υποβολής της προσφυγής, στην Στρατιωτική Βάση Safi (Μάλτα). Έφτασε στη Μάλτα τον Ιούνιο 2006 με πλοίο και αμέσως τέθηκε υπό κράτηση. Στη συνέχεια, του ασκήθηκε ποινική δίωξη και κρίθηκε ένοχος για παροχή συνδρομής σε τρίτους προκειμένου να εισέλθουν στη Μάλτα. Όταν εξέτισε την

ποινή φυλάκισής του, αφέθηκε ελεύθερος, αλλά τοποθετήθηκε αμέσως σε ένα κέντρο κράτησης για περισσότερο από 18 μήνες.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 5 § 1** (δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια) και **παραβίαση του Άρθρου 5 § 4** (δικαίωμα σε απόφαση δικαστηρίου εντός βραχείας προθεσμίας επί του νομίμου της κράτησης) της Σύμβασης, λόγω της κράτησης του προσφεύγοντος για περισσότερο από 18 μήνες, δηλαδή το ανώτερο επιτρεπτό όριο σύμφωνα με πολιτική που υιοθετήθηκε στη Μάλτα το 2005 σχετικά με τους παράτυπους μετανάστες, πρόσφυγες και την ενσωμάτωσή τους.

Rahimi κατά Ελλάδας (βλ. επίσης ανωτέρω, υπό το Κεφάλαιο «Συνθήκες κράτησης»)

5 Απριλίου 2011

Αυτή η υπόθεση αφορούσε την κράτηση ενός ασυνόδευτου αλλοδαπού ανηλίκου σε ένα κέντρο κράτησης για ενήλικες. Ο προσφεύγων ισχυρίστηκε ειδικότερα ότι δεν ενημερώθηκε για τους λόγους της σύλληψής του ή για τα ένδικα μέσα που είχε στη διάθεσή του.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 5 § 1** (δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια) της Σύμβασης. Παρατήρησε ότι η κράτηση του προσφεύγοντος βασίστηκε στο νόμο και απέβλεπε στην απέλασή του. Καταρχήν, η διάρκεια της κράτησής του – δύο ημέρες – δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι υπήρξε υπερβολική σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό. Ωστόσο, οι Ελληνικές Αρχές δεν έλαβαν υπόψη τους, λόγω της ανηλικότητάς του, το συμφέρον του παιδιού και δεν εξέτασαν την δυνατότητα αντικατάστασης της κράτησης με άλλο ηπιότερο μέτρο. Αυτά τα γεγονότα οδήγησαν το Δικαστήριο σε αμφισβήτηση της καλής πίστης των Αρχών κατά την επιβολή του μέτρου της κράτησης. Το Δικαστήριο έκρινε, κατά συνέπεια, ότι η κράτηση του προσφεύγοντος δεν υπήρξε «νόμιμη» κατά την έννοια του Άρθρου 5 § 1 της Σύμβασης.

Το Δικαστήριο, επιπλέον, διαπίστωσε **παραβίαση του Άρθρου 5 § 4** (δικαίωμα σε απόφαση δικαστηρίου εντός βραχείας προθεσμίας επί του νομίμου της κράτησης) της Σύμβασης. Ο προσφεύγων δεν είχε στην πράξη τη δυνατότητα να επικοινωνήσει με δικηγόρο. Επίσης, το ενημερωτικό φυλλάδιο που περιέγραφε μερικά από τα διαθέσιμα ένδικα μέσα, είχε γραφτεί σε γλώσσα που δεν κατανοούσε, αν και η συνέντευξη είχε διεξαχθεί στη μητρική του γλώσσα. Ο προσφεύγων είχε επίσης καταχωρηθεί ως συνοδευόμενος, παρόλο που δεν διέθετε κανέναν κηδεμόνα ο οποίος θα μπορούσε να ενεργήσει ως νόμιμος εκπρόσωπος του. Κατά συνέπεια, ακόμη και αν υποτεθεί ότι τα ένδικα μέσα ήταν αποτελεσματικά, το Δικαστήριο δεν πείστηκε για το πώς θα μπορούσε ο προσφεύγοντας να τα ασκήσει.

R.U. κατά Ελλάδας (προσφυγή υπ' αριθμ. 2237/08) (βλ. ανωτέρω, υπό το Κεφάλαιο «Συνθήκες κράτησης»)

7 Ιουνίου 2011

Αυτή η υπόθεση αφορούσε στην κράτηση ενός Τούρκου αιτούντος άσυλο με Κουρδική καταγωγή στην Ελλάδα, ο οποίος ισχυρίστηκε ότι έπεσε θύμα βασανιστηρίων στην Τουρκία και στη διενέργεια της διαδικασίας χορήγησης ασύλου.

Το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 5 § 1** (δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια) της Σύμβασης. Η στέρηση της ελευθερίας του

προσφεύγοντος επιβλήθηκε για να εξασφαλιστεί η δυνατότητα απέλασής του. Το Δικαστήριο τόνισε συναφώς, ότι η ελληνική νομοθεσία επέτρεπε την κράτηση μόνο με σκοπό την απέλαση, όταν αυτή μπορούσε να εκτελεστεί. Επιπλέον παρατήρησε ότι, σύμφωνα τόσο με το ελληνικό όσο και με το διεθνές δίκαιο, ένας αιτών άσυλο δεν μπορεί να απελαθεί μέχρι να κριθεί οριστικά η αίτησή του. Αυτή ήταν η κατάσταση του προσφεύγοντος (η αίτηση ασύλου εκκρεμούσε) και όταν απεφάνθη το διοικητικό δικαστήριο την 15^η Μαΐου 2007 για την κράτησή του, γνώριζε την κατάστασή του καθώς προέβη σε ρητή αναφορά στην αίτηση ασύλου. Το Δικαστήριο επιπλέον έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 5 § 4** (δικαίωμα σε απόφαση δικαστηρίου εντός βραχείας προθεσμίας επί του νομίμου της κράτησης) της Σύμβασης. Καμία διάταξη στην ελληνική νομοθεσία δεν παρείχε σε δικαστήριο την εξουσία να εξετάζει τη νομιμότητα και τη σκοπιμότητα απόφασης για τη διατήρη της κράτησης ενός προσώπου με σκοπό την απέλασή του. Σε κάθε περίπτωση, οι δικαστές οι οποίοι επελήφθησαν της υπόθεσης του προσφεύγοντος δεν εξέτασαν το ερώτημα.

Μ και λοιποί κατά Βουλγαρίας (προσφυγή υπ' αριθμ. 41416/08)

26 Ιουλίου 2011

Αυτή η υπόθεση αφορούσε στην κράτηση εν αναμονή της απέλασης του από την Βουλγαρία, ενός Αφγανού πατέρα δύο μικρών παιδιών και τη δυνατότητά του να αμφισβητήσει αποτελεσματικά την κράτησή του.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 5 § 1** (δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια) της Σύμβασης. Ο προσφεύγων βρισκόταν υπό κράτηση για δύο έτη και οκτώμισι μήνες. Ενώ η απέλασή του είχε διαταχθεί τον Δεκέμβριο 2005, οι Αρχές επιχείρησαν για πρώτη φορά μόλις τον Φεβρουάριο 2007 να του εξασφαλίσουν έγγραφα ταυτότητας ώστε να καταστεί η απέλασή του δυνατή. Επιπλέον, επανέλαβαν το αίτημά τους ένα χρόνο και επτά μήνες αργότερα. Κατά το διάστημα αυτό, ο προσφεύγων παρέμεινε σε κράτηση. Επιπρόσθετα, η Βουλγαρική Κυβέρνηση δεν απέδειξε ότι είχε προσπαθήσει να τον στείλει σε άλλη ασφαλή χώρα. Επομένως, η κράτηση του προσφεύγοντος δεν υπήρξε δικαιολογημένη καθ' όλη τη διάρκειά της, δεδομένης της απουσίας επιμέλειας από την πλευρά των Βουλγαρικών Αρχών.

Το Δικαστήριο επιπλέον έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 5 § 4** (δικαίωμα σε απόφαση δικαστηρίου εντός βραχείας προθεσμίας επί του νομίμου της κράτησης) της Σύμβασης. Ο προσφεύγων υποστήριξε, σε δύο ξεχωριστές διαδικασίες ενώπιον δικαστηρίων, ότι η κράτησή του, που διετάχθη με δύο διαφορετικές πράξεις, το Δεκέμβριο 2005 και τον Οκτώβριο 2006, υπήρξε παράνομη. Στην πρώτη δίκη το δικαστήριο είχε αρνηθεί να εξετάσει την προσφυγή του, και στη δεύτερη, το δικαστήριο αναγνώρισε, σχεδόν δυόμισι χρόνια αργότερα, ότι η δεύτερη εντολή είχε υπογραφεί από μη εξουσιοδοτημένο υπάλληλο. Συνεπώς, οι Αρχές απέτυχαν να διασφαλίσουν τη δυνατότητα του προσφεύγοντος να αμφισβητήσει ενώπιον δικαστηρίου, εντός βραχείας προθεσμίας, τη νομιμότητα της κράτησής του εν αναμονή απέλασης.

Βλέπε επίσης: **Amie και λοιποί κατά Βουλγαρίας**, απόφαση 12^{ης} Φεβρουαρίου 2013.

Αυαδ κατά Βουλγαρία

11 Οκτωβρίου 2011

Ο προσφεύγων, άπατρις Παλαιστινιακής καταγωγής, έφτασε στη Βουλγαρία τον Μάιο 2009, και λίγο αργότερα ζήτησε άσυλο. Καθώς κατηγορούταν για τρομοκρατία (ήταν κυρίως αναμεμιγμένος σε περισσότερες από 10 δολοφονίες), η απέλασή του για τον Λίβανο διετάχθη το Νοέμβριο 2009 για λόγους εθνικής ασφάλειας. Κρατήθηκε μέχρι τον Μάιο 2011, δηλαδή την μεγαλύτερη επιτρεπόμενη διάρκεια (18 μήνες) κατά τη βουλγαρική νομοθεσία εν αναμονή απέλασης. Μετά την αποφυλάκισή του παρέμεινε στη Σόφια και ήταν υποχρεωμένος να παρουσιάζεται καθημερινά στο τοπικό αστυνομικό τμήμα.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 5 § 1** (δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια) της Σύμβασης, καθώς οι λόγοι για τους οποίους ο προσφεύγων παρέμεινε υπό κράτηση, λόγω της επικείμενης απέλασής του, δεν παρέμειναν ισχυροί καθ' όλη την περίοδο της κράτησης, λόγω της αποτυχίας των Βουλγαρικών Αρχών να διεξάγουν τη διαδικασία με τη δέουσα επιμέλεια.

Mathloom κατά Ελλάδα

24 Απριλίου 2012

Η υπόθεση αφορούσε έναν Ιρακινό υπήκοο, ο οποίος τέθηκε υπό κράτηση για περισσότερο από δύο χρόνια και τρεις μήνες με σκοπό την απέλασή του, παρόλο που είχε εκδοθεί διαταγή για την απελευθέρωσή του υπό όρους.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 5 § 1** (δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια) της Σύμβασης. Διαπίστωσε συγκεκριμένα, ότι η ελληνική νομοθεσία που διέπει την κράτηση προσώπων για τους οποίους έχει διαταχθεί από τα δικαστήρια απέλαση, δεν προέβλεπε ανώτατη επιτρεπόμενη περίοδο κράτησης και επομένως δεν ικανοποιούσε την απαίτηση για προβλεψιμότητα σύμφωνα με το Άρθρο 5 § 1 της Σύμβασης.

Μ.Α. κατά Κύπρου (προσφυγή υπ' αριθμ. 41872/10)

23 Ιουλίου 2013

Αυτή η υπόθεση αφορούσε την κράτηση ενός Κούρδου από την Συρία από τις Κυπριακές Αρχές και την σκοπούμενη απέλασή του στην Συρία έπειτα από μια αστυνομική επιχείρηση νωρίς το πρωί της 11^{ης} Ιουνίου 2010 για την απομάκρυνση του ιδίου και λοιπών Κούρδων από τη Συρία από έναν καταυλισμό έξω από κυβερνητικά κτίρια στη Λευκωσία όπου διαμαρτύρονταν ενάντια στην πολιτική ασύλου της Κυπριακής Κυβέρνησης.

Γενικότερα, το Δικαστήριο κατέληξε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 5 § 1** (δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια) της Σύμβασης για ολόκληρη τη διάρκεια κράτησης του προσφεύγοντος, δεδομένου ότι οι εθνικές Αρχές δεν διενήργησαν την κράτηση σύμφωνα με την προβλεπόμενη από το νόμο διαδικασία. Η μόνη προσφυγή υπό το εθνικό δίκαιο που θα επέτρεπε την εξέταση της νομιμότητας της κράτησης, μπορούσε να στηριχθεί στη διάταξη του Άρθρου 146 του Συντάγματος. Το Δικαστήριο έκρινε ότι η μέση διάρκεια αυτών των διαδικασιών (8 μήνες δηλαδή κατά τον κρίσιμο χρόνο) ήταν αναμφίβολα πολύ μακρά για τους σκοπούς του **Άρθρου 5 § 4** (δικαίωμα σε απόφαση δικαστηρίου εντός βραχείας προθεσμίας επί του νομίμου της κράτησης) της Σύμβασης. Επομένως, υπήρξε **παραβίαση** αυτής της διάταξης.

Suso Musa κατά Μάλτας

23 Ιουλίου 2013

Αυτή η υπόθεση αφορούσε έναν αιτούντα άσυλο, ο οποίος ισχυριζόταν ότι καταγόταν από τη Σιέρα Λεόνε. Ο προσφεύγων διαμαρτυρήθηκε ιδιαίτερα για το ότι η κράτησή του υπήρξε παράνομη και ότι δεν είχε στη διάθεσή του αποτελεσματικά μέσα για να ελεγχθεί η νομιμότητα της κράτησής του.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 5 § 1** (δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια) της Σύμβασης. Η κράτηση του προσφεύγοντος, που προηγήθηκε της αποφάσεως επί του αιτήματος ασύλου υπήρξε αυθαίρετη. Οι συνθήκες της κράτησης ήταν ιδιαίτερα προβληματικές υπό το πρίσμα του Άρθρου 3 (απαγόρευση απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης. Επιπλέον, παρήλθε ένα αδικαιολόγητο χρονικό διάστημα έως ότου αποφανθούν οι Αρχές της Μάλτας για το κατά πόσο θα επιτρεπόταν στον προσφεύγοντα να παραμείνει στη Μάλτα. Όσον αφορά την περίοδο της κράτησης έπειτα από την απόφαση επί του αιτήματος ασύλου, το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι οι διαδικασίες απέλασης δεν διενεργήθηκαν με τη δέουσα επιμέλεια.

Υπήρξε επίσης, **παραβίαση του Άρθρου 5 § 4** (δικαίωμα σε απόφαση δικαστηρίου εντός βραχείας προθεσμίας επί του νομίμου της κράτησης) της Σύμβασης, δεδομένου ότι ο προσφεύγων δεν είχε τη δυνατότητα να επιτύχει τον εντός βραχείας προθεσμίας έλεγχο της νομιμότητας της κράτησής του. Τέλος, στο πλαίσιο του **Άρθρου 46** (υποχρεωτική ισχύς και εκτέλεση των αποφάσεων) της Σύμβασης, το Δικαστήριο θεώρησε ότι τα προβλήματα που διαπιστώθηκαν σε αυτήν την υπόθεση θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε παρόμοιες προσφυγές. Συνεπώς, ζήτησε από τις Αρχές της Μάλτας να θεσπίσουν ένα μηχανισμό που θα επιτρέπει στα πρόσωπα που επιθυμούν τον έλεγχο της νομιμότητας της διοικητικής τους κράτησης, να επιτύχουν έκδοση απόφασης επί του αιτήματός τους εντός εύλογης προθεσμίας. Το Δικαστήριο συνέστησε περαιτέρω στη Μάλτα να λάβει τα αναγκαία μέτρα για τη βελτίωση των συνθηκών κράτησης και να περιορίσει τη διάρκεια της κράτησης των αιτούντων άσυλο.

Kim κατά Ρωσίας

17 Ιουλίου 2014

Αυτή η υπόθεση αφορούσε την κράτηση με σκοπό την απέλασή ενός ανιθαγενή, ο οποίος θεωρήθηκε από τις Αρχές αρχικά ως υπήκοος του Ουζμπεκιστάν. Ο προσφεύγων κατήγγειλε ιδιαίτερα τις συνθήκες της διετούς κράτησης του στο κέντρο κράτησης αλλοδαπών. Επίσης, υποστήριξε ότι η κράτησή του ήταν παράνομη, λόγω τόσο της διάρκειας της, που ήταν υπερβολική κατά τον ίδιο, όσο και της αδυναμίας να εκτελεστεί η εντολή απέλασής του, καθώς και για το ότι δεν είχε τη δυνατότητα να επιτύχει δικαστικό έλεγχο της κράτησής του.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 5 § 1** (δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια) και **παραβίαση του Άρθρου 5 § 4** (δικαίωμα σε απόφαση δικαστηρίου εντός βραχείας προθεσμίας επί του νομίμου της κράτησης) της Σύμβασης. Διαπίστωσε ιδιαίτερα ότι καμία διαδικασία δεν ήταν διαθέσιμη στον προσφεύγοντα ώστε να προσφύγει κατά της κράτησής του και ότι παρέμεινε υπό κράτηση παρά το γεγονός ότι δεν υπήρχε ρεαλιστική προοπτική να τελεστεί η απέλασή του. Οι Αρχές επομένως, δεν κατέβαλαν την απαιτούμενη επιμέλεια που επέβαλε η κατάσταση στην οποία βρισκόταν. Σύμφωνα με το **Άρθρο 46** της

Σύμβασης (υποχρεωτική ισχύς και εκτέλεση των αποφάσεων), το Δικαστήριο κατέληξε περαιτέρω στο συμπέρασμα ότι η Ρωσία όφειλε να λάβει τα κατάλληλα μέτρα ώστε προβλεφθούν διαδικασίες, προκειμένου να μην επιτραπεί να συλληφθεί εκ νέου και να κρατηθεί ο προσφεύγων για παραβάσεις που συνδέονται με την ιδιότητά του ως ανιθαγενή. Στην περίπτωση αυτή, το Δικαστήριο διαπίστωσε επίσης ότι υπήρξε **παραβίαση του άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης λόγω των συνθηκών κράτησης του προσφεύγοντος.

Mahammad και λοιποί κατά Ελλάδα

15 Ιανουαρίου 2015

Αυτή η υπόθεση αφορούσε στις συνθήκες κράτησης του προσφεύγοντος και στη νομιμότητα της κρατήσεώς του στο κέντρο διοικητικής κράτησης του Φυλακίου στην Ελλάδα.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 5 § 4** (δικαίωμα σε απόφαση δικαστηρίου εντός βραχείας προθεσμίας επί του νομίμου της κράτησης) της Σύμβασης, λόγω των παρατυπιών στη διαδικασία ελέγχου της νομιμότητας της διοικητικής κράτησης των προσφευγόντων. Διαπίστωσε επίσης ότι υπήρξε **παραβίαση του άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης, λόγω των συνθηκών κράτησης του προσφεύγοντος.

A.M. κατά Γαλλίας (προσφυγή υπ' αριθμ. 56324/13)

12 Ιουλίου 2016

Αυτή η υπόθεση αφορούσε σε καταγγελία σχετικά με την απουσία αποτελεσματικής προσφυγής για την αμφισβήτηση της νομιμότητας διαταγής κράτησης ενός αλλοδαπού στη Γαλλία, με αποτέλεσμα την απέλασή του από το γαλλικό έδαφος. Ο προσφεύγων, Τυνησίος υπήκοος, κατήγγειλε, κατ'ουσίαν, την έλλειψη ανασταλτικού αποτελέσματος της προσφυγής του κατά της απόφασης απέλασης και την υπερβολικά περιορισμένη έκταση του ελέγχου της νομιμότητας της εν λόγω διαταγής που διενεργήθηκε από το γαλλικό διοικητικό δικαστήριο.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 5 § 4** (δικαίωμα σε απόφαση δικαστηρίου εντός βραχείας προθεσμίας επί του νομίμου της κράτησης) της Σύμβασης, διαπιστώνοντας ότι ο προσφεύγων δεν είχε τύχει αποτελεσματικής προσφυγής, σύμφωνα με τον σκοπό της εν λόγω διατάξεως. Συγκεκριμένα, επεσήμανε ότι ο σκοπός του Άρθρου 5 § 4 είναι να παράσχει στα θύματα που στερήθηκαν της ελευθερίας τους, κατά την έννοια του Άρθρου 5 § 1 της Σύμβασης, επαρκή και αποτελεσματική προστασία κατά της αυθαίρετης μεταχείρισης. Στο βαθμό που το γαλλικό διοικητικό δικαστήριο δεν ήταν σε θέση να αξιολογήσει τις αρχικές πράξεις, για τις οποίες το θύμα κινδύνευε να κρατηθεί, τα εσωτερικά ένδικα μέσα που επέτρεπαν την αξιολόγηση όχι μόνο της νομιμότητας αλλά και της σκοπιμότητας της κράτησης ήταν ανεπαρκή.

Khlaifia και λοιποί κατά Ιταλίας

15 Δεκεμβρίου 2016 (απόφαση Τμήματος Ευρείας Συνθέσεως)

Βλέπε ανωτέρω υπό το Κεφάλαιο «Στέρηση της ελευθερίας».

Κείμενα και έγγραφα

Βλέπε ιδίως:

- [Διαδικτυακός τόπος](#) του Συμβουλίου της Ευρώπης για την «Μετανάστευση και τα Δικαιώματα του Ανθρώπου»
 - [Εγχειρίδιο για το ευρωπαϊκό δίκαιο σχετικά με το άσυλο, τα σύνορα και τη μετανάστευση](#), Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης / Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, 2013
-

Επικοινωνία με τα Μέσα:

Τηλ.: +33 (0)3 90 21 42 08